

2. Ребкало В., Тертичка В. Державна політика: аналіз і впровадження в Україні. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rebkalo_Valerii/Derzhavna_polityka_a_naliz_ta_vprovadzhennia_v_Ukraini.pdf?;

3. Лобко М. М. Територіальна оборона України як фактор посилення обороноздатності держави. Наука і оборона 2. 2018. С. 29-39.

Пляс Віталій Олександрович

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна
студент-магістрант

МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ

Вдосконалення політичної відповідальності депутатів є ключовою складовою функціонування демократичних систем. Цей процес спрямований на забезпечення того, щоб обранці виконували свої обіцянки, служили інтересам громадян і були піддані контролю громадськості. У даній відповіді розглянемо різні механізми для підвищення політичної відповідальності депутатів, зокрема систему виборів, парламентський нагляд, засоби громадського контролю та санкції за порушення етичних норм.

Система виборів є основним механізмом, який визначає, як обранці потрапляють до парламенту. Вдосконалення системи виборів може покращити політичну відповідальність депутатів.

Вибори можуть бути мажоритарними, пропорційними або змішаними. Різні системи мають вплив на спосіб представництва та відповідальність депутатів. Наприклад, пропорційна система дозволяє краще відображати волю виборців і різноманітність політичних поглядів.

Регулярні перевибори можуть стимулювати депутатів бути ближчими до своїх виборців і виконувати свої обіцянки. Короткі терміни між виборами можуть змушувати депутатів більше працювати для громадян. Важливо забезпечити, щоб виборчі кампанії були чесними і прозорими, і щоб виборці мали доступ до об'єктивної інформації про кандидатів.

Наявність виборчої системи, яка дозволяє незалежним кандидатам конкурувати з партійними кандидатами, може розширити виборчі можливості та збільшити конкуренцію.

Парламентський нагляд — це система внутрішнього контролю із залученням парламентських органів та комітетів. Цей механізм допомагає забезпечити, що депутати виконують свої обов'язки і відповідають перед громадськістю. Важливі аспекти цього механізму включають:

- **Парламентські комітети:** Комітети в парламенті грають важливу роль у вивченні і обговоренні законопроектів, контролі за виконанням законів та проведенні розслідувань. Їх робота може допомогти виявити порушення політичної відповідальності депутатів.

- Парламентський контроль за виконавчою владою: Парламент має функцію контролювати діяльність виконавчої влади, що допомагає забезпечити, що депутати слідкують за дотриманням законів та виконанням політичних обіцянок.

- Дебати і обговорення: Парламентські обговорення та дебати можуть висвітлити позиції депутатів та їхню готовність відповідати на запитання та висловлювати свої погляди.

Громадський контроль є важливим механізмом для забезпечення відповідальності депутатів перед громадськістю. Цей механізм включає в себе:

1. Засоби масової інформації: Засоби масової інформації відіграють важливу роль у висвітленні діяльності депутатів і виявленні порушень.

2. Громадські об'єднання та організації: Громадські об'єднання можуть слідкувати за роботою депутатів, ставити питання і вимагати відповідей.

3. Петиції та громадські акції: Громадяни можуть виразити свої погляди і обурення через петиції та громадські акції, що може вплинути на дії депутатів.

Санкції є іншим механізмом для забезпечення політичної відповідальності депутатів. Це може включати в себе:

- Етичні комісії та органи: Створення спеціальних органів для розгляду етичних порушень і накладання санкцій.

- Скасування повноважень: У деяких випадках, депутатам можуть скасовувати свої повноваження за серйозні порушення.

- Юридичні санкції: Юридичні санкції, такі як кримінальне переслідування за корупцію або інші злочини, можуть бути застосовані до депутатів, які порушують закони.

Вдосконалення політичної відповідальності депутатів вимагає комплексного підходу та співдії з усіма зацікавленими сторонами, включаючи депутатів самих, громадян, громадські організації, ЗМІ і владні структури. Цей процес допоможе забезпечити, що обранці виконують свої обіцянки і служать інтересам суспільства, що є основною метою демократичних систем.

Список використаних джерел:

1. Закоморна, К. О. "Розвиток механізмів відповідального правління як напрям конституційної реформи в Україні та постсоціалістичних державах–членах Європейського Союзу." (2015).

2. Шаповалова, В. В. *Врегулювання механізму притягнення народних депутатів України до конституційної відповідальності*. Diss. Сумський державний університет, 2013.

3. Майданник, О. О. "Вдосконалення правового регулювання відповідальності депутата парламенту України." *Порівняльне-аналітичне право* 2 (2017): 46-48.